

DE MIEDBRINGER

STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

DE MIEDBRINGER

Contact- en mededelingenblad nummer 22-08-214 van de
STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

Voorzitter Jan Willem Spanjer, Herenweg 115, 2105 MG Heemstede
Tel. 0654964969, E-mail: spanjer@spanjeradvocaat.nl

Secretaris Jaap Smit, Lies 73, 8895 KS Lies
Tel. 0562-448336. E-mail: sjoekedam@planet.nl

Penningmeester Janna Lettinga-Mier, Burg. Mentzstraat 30
8881 AL West-Terschelling
Tel. 0562-442775. Email: janna.lettinga@hetnet.nl

Redactie Gerard Muiser, Westerdam 6,
8891 GM Midsland,
Tel. 0562 448037. E-mail: gmuiser@telfort.nl

Donateurs- Zie Penningmeester
Administratie

Stichting Ons Schellingerland is een ANBI geregistreerde stichting.
Rabobank: NL 50 RABO 03.25.57.99.46
t.n.v. Stichting Ons Schellingerland,
Burg. Mentzstraat 30 8881 AL West-Terschelling.

www.sos-terschelling.nl

In dit nummer:

ISSN 1380-9431

Voorwoord van de redactie	3
Van de voorzitter	4
Agenda donateursvergadering	6
Financieel verslag 2021	7
Balans	7
Staat van lasten en baten	8
Kwartaaljournaal	10
Reparatie van de sjouw flink karwei	20
Oud Terschellinger gedicht wederom gepubliceerd	22

luchtfoto: Gerrit Bart Volgers: Jachthaven en zeevaartschool

Voorwoord van de redactie

De tweede editie dit jaar van de Miedbringer ligt voor u. In deze zomer/herfst-Miedbringer vindt u, donateur van (of geïnteresseerde in) de Stichting Ons Schellingerland, weer diverse onderwerpen, zaken, die op Terschelling spelen of gespeeld hebben op het gebied van ruimtelijke ordening in de afgelopen periode, ongeveer van april tot en met juli 2022.

Ook kijken we vooruit naar 16 september, wanneer de algemene donateursvergadering, gepland is. In deze Miedbringer vindt u de uitnodiging en de agenda. Diverse stukken, zoals notulen en (financiële) verslagen staan in diverse Miedbringers. In de agenda in deze Miedbringer staat in welke editie die verslagen staan. In deze editie zijn de stukken van onze penningmeester Janna Lettinga opgenomen.

Verder in dit nummer artikelen van onze voorzitter en secretaris. Daaronder de reparatie van de sjouw bij de kerk van Hoorn, een heel karwei! De foto op de middenpagina van Gerrit Bart Volgers laat de Dellewal met onder meer jachthaven en zeevaartschool in vogelvlucht zien.

Houdt onze website www.sos-terschelling.nl in de gaten voor de actuele meldingen, want corona heerst nog steeds. De situatie kan veranderen en aanpassingen eisen wat betreft de geplande vergadering in september. Op de genoemde website www.sos-terschelling.nl proberen we zo actueel mogelijk te zijn, wat betreft zaken die voor Terschellingers en Terschellingliefhebbers interessant zijn. Via Twitter kunt u op de hoogte worden gehouden van verversing van bijdragen op deze site.

De redactie wenst u veel leesplezier.

*Gerard Muiser,
eindredacteur van De Miedbringer en bestuurslid van SOS*

Van de voorzitter

Een prachtige mededeling van onze burgemeester: het Eilân Festival gaat dit jaar niet door! De noodzakelijke evenementenvergunning is geweigerd, nadat onder meer S.O.S. zienswijzen had ingediend tegen de ontwerpvergunning. Een van onze zienswijzen had betrekking op de mogelijkheid dat de lithium-accu's ten behoeve van de energievoorziening in brand zouden kunnen vliegen waardoor grote schade aan de natuur zou kunnen ontstaan. Immers, dergelijke branden zijn onblusbaar en leveren blijvende milieuschade op.

De burgemeester heeft deze zienswijze overgenomen na advies van de brandweer. Gebleken is dat de organisatie geen afdoende maatregelen kon of wilde treffen om een dergelijke calamiteit schade te voorkomen.

Van ons bestuurslid Braulia ontving ik in dit verband nog een bericht uit het Noordhollands dagblad van 7 juni jl. met als titel:

“Het Twiske ligt er daags na het Lente Kabinet festival brak bij: 'Hoezo in harmonie met de natuur?’

Nog altijd is het festivalterrein omheind met zwart bekleed hekwerk. Dat zal tot zeker donderdag zo blijven, want de organisatie heeft tot die tijd nodig om het gebied weer spic en span op te leveren. Grote vrachtwagens rijden af en aan om afval en technisch materiaal weg te brengen. Pottenkijkers wordt de toegang verboden door aanwezige beveiliging. „Privé-terrein”, briest een voorbijganger. „Is Het Twiske ineens van hun nu?” Toch zijn er ook buiten het afgezette gebied genoeg aanwijzingen te ontdekken die de aanwezigheid van tienduizenden dansende voeten verraden. Diepe bandensporen in het verregende grasveld, etensresten en platgetrapte sigarettenpeuken etc.”

Dat is ons gelukkig allemaal bespaard gebleven, voor dit jaar althans. Want of de organisatie definitief afziet van het houden van het festival is nog niet zeker. Er is in ieder geval al bedreigd met schadeclaims. Op de website Eilan.nl is aangekondigd dat het festival dit jaar geen doorgang zal vinden.

In de 'soap' rondom het festival is voorts gebleken dat de afgegeven vergunningen op grond van de Wet natuurbescherming en de ontheffing op grond van de Provinciale Milieuverordening door de provincie zijn ingetrokken omdat de verkeerde procedure is gevolgd. Een geplande rechtzitting op 18 juli jl. is afgeblazen. Het gehele traject moet opnieuw worden doorlopen, waarbij S.O.S. opnieuw zienswijzen zal indienen. We volgen vanzelfsprekend de ontwikkelingen op de voet. Mijn advies aan de raad is om zo snel mogelijk een evenementenbeleid vast te stellen op grond waarvan een dergelijk festival niet meer mogelijk is.

Een andere kwestie betreft de voorgenomen bouw van een werktuigenloods op het adres Landerum 9. Er zijn bezwaarschriften ingediend door omwonenden en S.O.S. Punt van zorg is dat de werktuigenloods, met een oppervlakte van maar liefst 1.365 m², niet zal worden gebruikt voor grondgebonden agrarische activiteiten, maar feitelijk wordt gebruikt ten behoeve van een loonwerkersbedrijf van een van de aanvragers. Dat betekent dat naast de enorme omvang er tevens rekening moet mee worden gehouden met zwaar verkeer ter plaatse. Ook maakt men zich druk om verstoring van de zichtlijnen. Op 21 juli jl. is de hoorzitting geweest. Tijdens de hoorzitting is gebleken, dat het inderdaad de intentie is om in de loods een loonbedrijf te vestigen. De aanvrager heeft op 13 juli jl. daarvoor een nieuwe aanvraag ingediend. S.O.S. heeft aangevoerd, dat op grond van deze informatie de omgevingsvergunning dus op onjuiste gronden is afgegeven en dat deze vergunning dient te worden vernietigd. De bezwarencommissie gaat een advies opstellen en het college van de gemeente zal vervolgens een beslissing op bezwaar nemen, waarbij het advies in de regel wordt opgevolgd. We wachten af.

Het is zomer. Dat kan je wel zeggen bij temperaturen van tegen de 40 graden. Gelukkig is het op Terschelling altijd wat minder warm, maar zorgelijk is het wel. Ik hoop dat we gevrijwaard worden van natuurbranden en wens iedereen een fijne vakantie toe.

Jan Willem Spanjer

Agenda donateursvergadering

UITNODIGING

De Algemene Bestuurs- en Donateursvergadering zal gehouden worden op vrijdag, 16 september 2022 te 19.30 uur in dorps huis 'Ons Huis' in de Torenstraat, 8881 BL nummer 42 te West-Terschelling.

AGENDA

1. Opening door de voorzitter.
2. Mededelingen door de secretaris / ingekomen stukken.
3. Notulen van de 59e donateursvergadering van 24 september 2021.
Deze notulen staan afgedrukt in De Miedbringer van december 2021 (nr. 21-12-212)
4. Jaarverslag 2021. Dit jaarverslag staat afgedrukt in de Miedbringer van april 2022 (nr. 22-04-213).
5. Financieel verslag 2020 en begroting 2021.
Hierover vindt U informatie in deze Miedbringer.
6. Verslag Kascommissie. Benoemen nieuwe kascommissie.
7. Bestuursverkiezing.
Dit jaar zijn aftredend penningmeester Mevr. J. Lettinga-Mier en Dhr. J. H. Wessel. Mevr. J. Lettinga-Mier stelt zich herkiesbaar, maar Dhr. J. H. Wessel heeft de wens te kennen gegeven uit het algemeen bestuur te willen treden.
8. Miedbringer, website, donateurswerving (communicatie).
9. Rondvraag.

PAUZE I

10. Actuele onderwerpen en de rol van SOS daarin.
11. Externe ontwikkelingen die aandacht van SOS behoeven.

PAUZE II

12. Ons algemeen bestuurslid, dhr. M. Rinders zal het een en ander vertellen over de morfologie van zeegeulen en de kustzone van ons eiland.

SLUITING

Financieel verslag 2021

FINANCIËN

Het boekjaar werd afgesloten op 31 december 2021. De totale inkomsten over 2021 bedroegen € 11.683,- en de uitgaven waren € 6.439,-. Dit geeft over 2021 een positief resultaat van € 5.244,-. Bijzonder hoge kosten waren er niet in 2021.

BEGROTING 2023

De geplande begroting van 2023 wijkt niet veel af van het voorgaande jaar 2022.

DONATEURS BESTAND

Op 31 december 2021 was de stand als volgt:

- 460 betalende donateurs
- 12 begunstigden (dit zijn instellingen en personen die de Miedbringer gratis ontvangen)
- 5 donateurs voor het leven
- het totaal aantal ingeschreven donateurs bedroeg 477

MUTATIES

In 2021 hebben:

- 16 nieuwe donateurs zich ingeschreven
- 20 donateurs hebben opgezegd, niet betaald of zijn uitgeschreven wegens overlijden

Ook in 2021 was er geen beestenmerk vanwege de coronapandemie, dus konden wederom niet met onze kraam op de braderie staan om de aandacht van het publiek te trekken voor het werven van nieuwe donateurs.

ALGEMENE OPMERKING

Ook in 2021 hebben veel donateurs meer betaald dan het minimum bedrag van 17,50 en vooral de nieuw aangemelde donateurs betalen meer.

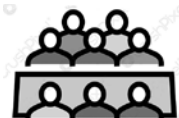
Heel hartelijk bedankt hiervoor.

Janna Lettinga, Penningmeester

Balans

PER 31 DECEMBER 2021

	31-12-2021	31-12-2020		1-12-2021	31-12-2020
ACTIVA			PASSIVA		
LIQUIDE MIDDELEN			VERMOGEN		
Rabobank rek.crt.	2.441	7.204	Nog te betalen	162	43
Rabobank			vergaderkosten		
Bedrijfs	81.822	71.815	Algemene	84.101	78.976
Spaarrekening			reserve		
	84.263	79.019		84.263	79.019

Staat van lasten en baten

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BESTUURSKOSTEN				
Vergaderkosten dgl./alg.bestuur	170	45	170	170
Representatiekosten	150	89	200	200
Overige bestuurskosten	300	419	300	400
Nog te betalen bestuurskosten	-	-154	-	-
	620	399	670	770
ADMINISTRATIEKOSTEN				
Adm.tie/computerkosten	280	62	280	200
Advertentiekosten	200	90	200	200
	480	152	480	400
DONATEURSKOSTEN				
Druk/verzendkosten Miedbringer	6.000	4.365	6.000	5.500
Nogte bet. Kosten don.verg. -		42	-	-
Kosten donateursvergadering	600	246	600	600
	6.600	4.653	6.600	6.100
ALGEMENE KOSTEN				
Assuranties	122	122	122	122
Juridische/advieskosten	1.000	632	1.000	1.000
Nog te bet. Juridische/advieskst.	-	-272	-	-
Bankkosten	200	166	200	200
Webkosten	250	218	300	300
Beheerskosten "Strieperkerkhof"	360	264	360	360
Beheerskosten "Sjouw"	100	105	250	-
Beheerskosten "Seinpaal"	-	-	-	-
Beheerskosten "Kaap"	-	-	-	-
Bijdragen onbenoemde projecten	1.000	-	1.000	1.000
Overige algemene kosten	45	-	-	45
	3.077	1.235	3.232	3.027
LASTEN TOTAAL	10.777	6.439	10.982	10.297
OPBRENGSTEN				
Donaties/Giften	12.000	11.677	11.000	10.500
Subsidies	360	264	360	360
Rentebaten	-	6	-	-
Nog te ontv. Subsidie	-	-264	-	-
	12.360	11.683	11.360	10.860
BATEN TOTAAL	12.360	11.683	11.360	10.860
RESULTAAT	1.583	5.244	378	563

Kwartaaljournaal

MAART TOT AUGUSTUS 2022

De coronaepidemie met de beperkende maatregelen ligt alweer een poos achter ons en de Nederlandse samenleving draait weer zonder beperkingen. Op Terschelling konden wij ook weer genieten van het traditionele meivuur en ook mocht de St. Jansdraverij in het dorp Midsland doorgang vinden. Maar toch is het virus nog lang niet weg. We konden onlangs vernemen dat het aantal besmettingen juist weer toeneemt. Er is ondertussen weer een andere variant van het coronavirus opgedoken, het Centaurusvirus. Dit zou zich dit jaar misschien in de herfst uitgebreid kunnen gaan verspreiden. En dan hebben we nog te maken met een heel ander virus, het apenpokkenvirus, maar dat is iets heel anders.

Beste lezers, het is net als met de konijnenziekte myxomatose – zo denk je dat het verdwenen is, maar dan: plotsklaps steekt het toch de kop weer op. Kortom: virussen kunnen muteren en je raakt er eigenlijk nooit meer van af. Maar voor zulke overpeinzingen is dit stukje niet bedoeld, dus begin ik maar weer:

► *Op 25 maart* waren we aanwezig bij de uitreiking van de Lutineprijs in het gemeentehuis aan mevrouw Trusan Knop voor haar boek: 'Eiland van Hoop'. Het boek behandelt de geschiedenis van de Fam. Pals.

► *Op 29 maart* vindt in het gemeentehuis het afscheid van vertrekkende raadsleden plaats, te weten: mevrouw M. Spanjer evenals de heren J. Smit en H. van Deelen.

► *En op 30 maart* worden drie nieuwe raadsleden benoemd, tezamen met negen nieuwe commissieleden. De nieuwe raadsleden zijn de heren K. Smit, R. Bultena en J. K. Smit.

► *Op 4 april* worden door de "Groep van Twaalf" in totaal 475 petitie's aan de Burgemeester aangeboden, gericht tegen het te houden van het Eilân festival in september bij het Duinmeertje van Hee.

► *Op 6 april* vindt een raadscommissievergadering plaats. Op de agenda staat het slopen van een schuur op Camping 't Land t.b.v. gasten- en personeelsverblijf. Vervolgens wordt het plan besproken om op dezelfde camping een nieuw gebouw te plaatsen met acht appartementen en permanente bewoning erin. Dit gebeurt in samenhang met Molenstraat 5 en Pension de Holland aan de Willem Barentszkade, alwaar vier woonunits zullen worden gerealiseerd.

Als laatste wordt het legaliseren van een huisje aan de Heerenweg besproken. Dit huisje is al sinds 1952 in gebruik als recreatieverblijf maar is in feite al die tijd illegaal in gebruik!

Er zijn ca. 50 Oekraïense vluchtelingen op ons eiland gearriveerd en zij worden ondergebracht in woningen van de gemeente aan de Baai van Dellewal.

► *Op 13 april* zijn we bij 'Et er oer Ha' in het gemeentehuis. SBB brengt het revitaliseren van de Natuurschuur te Lies onder de aandacht. Aan de buitenkant van de schuur zal niets veranderen. SBB wil wel de duisternis meer onder aandacht brengen d.m.v. buiten op een duintje een uitkijkpost om naar sterren te kijken te realiseren.

En in Midsland Noord wil men nabij de ijsbaan twee vakantiewoningen bouwen.

10

11

► *Op 20 april* vindt een raadsvergadering plaats. De plannen van Camping 't Land met het slopen van de schuur en ook vervangende nieuwbouw met acht appartementen erin worden goedgekeurd. (Gaat ter inzage). Ook het ca. 70 jaar oude huisje aan de Heerenweg gaat voor legalisatie "ter inzage".

De coronaperiode ligt gelukkig achter ons. Om de anderhalve meter afstand te bewaren mochten de ondernemers hun terrassen uitbreiden. De Raad besluit dat deze uitbreiding gehandhaafd blijft tot 1 november van dit jaar.

► *Op 21 april* zijn we bij de Commissie Beroep & Bezwaar. Het gaat hier om een vergunning voor Kamperen bij de Boer aan de Eesweg te Hoorn.

En de Stichting Duinbehoud heeft bezwaar aangetekend tegen de hoogte van het nieuw te bouwen Hotel Punthoofd te Formerum aan Zee.

► *En op 26 april* wordt de sjouw nabij de Kerk van Hoorn na langdurige reparatie weer overeind gezet.

► *Op 11 mei* vindt een raadscommissievergadering plaats die in het teken staat van de financiën van de gemeente, zoals: Jaarrekening 2021, Begrotingswijziging 2022 en de Concept begroting 2023.

► *Op 12 mei* komt de raad wederom bijeen voor een commissievergadering, waarbij gesproken wordt over de bestemmingswijziging van het loodsenkantoor aan de W.B.-kade te West. De loodsen gebruiken het gebouw niet meer en een ondernemer wil er oesters gaan verpakken en verkopen. De buitenkant van het pand blijft onveranderd.

Ook wordt gesproken over de slechte staat van onderhoud van het fietspad door de polder. Auto's en tractoren rijden er frequent overheen en dat maakt het fietspad er niet beter op!

► *Op 20 mei* komt het algemeen bestuur van SOS ter vergadering bijeen.

► *Op 24 mei* zijn we aanwezig bij een raadsvergadering. We konden vernemen dat de gemeente een (anonieme) inzamelingsactie heeft georganiseerd voor (per ongeluk) meegenomen verkeersborden. Er zijn zo'n dertig stuks borden teruggekomen!

En het loodsenkantoor aan de W.B.-kade te West mag van de raad een verkoop-punt worden van oesters!

En als laatste wordt van wethouder S. Haringa afscheid genomen.

► *Op 25 mei* komt de raad wederom bijeen. Het coalitieaccord tussen Plaatselijk Belang en de VVD wordt besproken en als nieuwe wethouder wordt benoemd mevrouw G. van Essen (PBT), terwijl mevrouw J. Hoekstra-Sikkema (VVD) wordt herbenoemd.

► *Op 29 juni* vindt een raadscommissievergadering plaats. Als eerste staat verordening begraafplaatsen 2022 op de agenda. Dit gaat voornamelijk over de oude begraafplaats aan de Schoolstraat onder de Brandaris. De familie Lak spreekt in en ze blijken heel veel kennis omtrent deze begraafplaats te bezitten. Zodanig zelfs dat ze worden uitgenodigd om bij ambtenaren op het gemeentehuis hun kennis te delen.

Vervolgens komt het vaststellen van het bestemmingsplan Tonnenloods aan de orde. Het zal een Beleef- en Informatiecentrum worden, dat op jaarbasis ca. 60.000 bezoekers zal moeten trekken.

RijksWaterStaat blijft eigenaar en zal het hele gebouw renoveren. Zowel RijksWaterStaat; StaatsBosBeheer en de Gemeente Terschelling dragen elk één miljoen euro bij. Hetzelfde bedrag verwacht men van de Provincie en het Waddenfonds. In de nog op te richten stichting zullen ook het VVV en Oerol meedoen. Het huidige CNL zal ook een plek in de Tonnenloods krijgen, echter zonder aquarium. Op de huidige locatie van het CNL zou vervolgens woningbouw kunnen plaatsvinden.

► *Op 30 juni* vindt de raadscommissievergadering een vervolg. Op ons eiland bevinden zich diverse mobiele standplaatshouders (kiosken) om er iets te eten en/of te drinken. Bekend is dat de standplaatsen te West a/Zee en te Hoorn teveel stikstof uitstoten. Voor verduurzaming mogen de kiosken geen aardgas meer verbruiken en zullen moeten overschakelen op elektriciteit. Om dit te bekostigen zal de gemeente subsidies gaan verstrekken.

In verband met de door de regering af te kondigen stikstofmaatregelen zullen vele boeren in den lande hun veestapel moeten inkrimpen of ze moeten zelfs verdwijnen. Ook de Waddeneilanden ontkomen er niet aan. De vijf Waddeneilanden hebben besloten in deze gezamenlijk op te trekken om het belang van de boeren te verdedigen.

► *Op 5 juli* zijn we aanwezig bij een vergadering van de BOG (Beheer Overleg Groep). Als eerste vertelde een ambtenaar van de Provincie over de stikstofdepositie. Die wordt gemeten in Mol. 714 Mol is gelijk aan 10 kg. stikstof. Bossen nemen veel stikstof op. Van negen natuurgebieden in Friesland heeft de helft een overschrijding van de stikstofdepositie.

Op Terschelling speelt het volgende: 8% is afkomstig van de scheepvaart; 24% is afkomstig van de landbouw; 53% komt overal vandaan en daar is niets aan te doen; en 8% komt van hobbyboeren/ huisdieren, etc.

In het jaar 2030 moet 50% van de uitstootvermindering gerealiseerd zijn. En in 2050 moet de uitstoot naar 0 zijn gereduceerd.

Men gaat er nu van uit dat in het zuiden van Friesland ongeveer 110 grote bedrijven uitgekocht zullen worden, óf die moeten gaan stoppen. In december van dit jaar moet het gehele plan in concept gereed zijn!

Vervolgens vertelt StaatsBosBeheer over de plannen betreffende de waterafvoer op ons eiland. Men wil verbetering aanbrengen in de waterafvoer van het Gritje Plak via het Groene Strand naar de Waddenzee. Sloten zullen worden verontdiept. Dit om regenwater snel af te voeren, maar kwelwater wil men juist langer vasthouden. De bedoeling is om meer water voor de natuur te behouden en ook de waterkwaliteit ervan te verbeteren.

De waterafvoer van Doodemanskisten zal verbeterd worden en zal gaan gebeu-

ren via twee regelbare stuwen. De Duinsloot (of: Bloedsloot) zal minder diep gemaakt worden en er komt een stuw onder het schelpenpad. En we konden vernemen dat er nog drie groeiplaatsen op ons eiland zijn van de watercrassula. Van RijksWaterStaat konden we vernemen dat druk wordt gewerkt aan onderhoud van de laadbruggen van de veerboten. De Vogelwacht was tevreden met het afgelopen weidevogel-broedseizoen. Maar ze constateren steeds meer overlast van de Grauwe Gans en van de Brandgans. Steeds meer ganzen overzomeren alhier. De Vogelwacht vraagt dan ook om een ‘Beheerplan Ganzen’ op te stellen.

► *Op 13 juli* vindt de laatste raadsvergadering plaats alvorens het zomerreces begint.

Als eerste bespreekt de raad de Kaderbrief 2023 – 2026. Die behandelt de financiële ontwikkelingen gedurende deze periode.

Vervolgens komt de vaststelling van het Bestemmingsplan Tonnenloods aan de orde. Dit is een volgende stap in een reeds langlopend proces. Het historische gebouw krijgt aldus een nieuwe functie en zal worden tot een Cultuur- en Beleef Centrum. RijksWaterStaat gaat het gebouw renoveren, maar er blijft wel een werkplaats met kantoorruimte voor RWS in het gebouw aanwezig. RijksWaterStaat blijft eigenaar van het gebouw. Verder is reeds een miljoen euro van het Waddenfonds toegezegd. Ook de Gemeente, RWS, SBB en de Provincie zullen een miljoen doneren. In de nog op te richten onafhankelijke stichting zullen ook Oerol en de VVV opgenomen worden. De officiële opening verwacht men begin 2024. Per jaar zullen er 60.000 bezoekers op af komen, zo verwacht men. Het CNL zal verplaatst worden naar de Tonnenloods; de vrijkomende ruimte zal voor woningbouw beschikbaar komen.

Vervolgens bespreekt de raad het ‘Paraplu Bestemmingsplan Standplaatsen Terschelling’. In de diverse kiosken kan een hapje gegeten worden of iets gedronken. De Raad merkt overigens wel op dat van de 81 standplaatsen het merendeel niet gebruikt wordt. Op Campings zijn ook restaurants, die klandizie van buitenaf aantrekken en men denkt dat dit ten koste gaat van de kiosken. De kiosken moeten overgaan van gas naar elektrisch i.v.m. de stikstofuitstoot in de natuur. Om dit te bekostigen is een subsidie van de gemeente mogelijk. De raad vraagt om goed en gedegen nieuw standplaatsenbeleid – het liefst dit jaar nog.

► *Op 21 juli* zijn we op het gemeentehuis bij de Commissie Beroep & Advies. (Vroeger heette deze Commissie Beroep & Bezwaar). Een loonbedrijf wil een bedrijfsloods bouwen in de polder noord van het dorp Landerum. De loods zal een oppervlakte krijgen van ca. 1350 m² en is volgens aanvraag bedoeld als werktuigenberging. De loods zal het open polderlandschap verstoren; er zal geluidsoverlast ontstaan en het zal de nodige verkeersdruk geven in het dorp Landerum. Eigenlijk hoort een dergelijk bedrijf thuis op een bedrijventerrein. Wij denken dat de loods gebruikt gaat worden als bedrijf en niet alleen als opslag. Bovendien zal er ook nog een paardenhouderij in gevestigd worden, zo konden we vernemen.

Beste lezer, ik ben er weer doorheen. De vakanties zijn ondertussen al begonnen. Het is alweer flink druk op het eiland. Ik hoop voor U dat we met z’n allen een mooie zomer tegemoet gaan, met rustig en mooi zomerweer. En bedenk: teveel zon is niet goed en teveel hitte ervaart men eveneens niet als erg prettig. Ik wens u en uw naasten een mooie zomer toe.

Reparatie van de sjouw flink karwei

Het was al eerder gebleken dat de tijdbal – of sjouw, bij de St. Jans kerk te Hoorn – een magische aantrekkingskracht uitoefent op aldaar rondvliegende kauwtjes. Dat zorgde voor kopzorgen voor het bestuur van SOS, de stichting die het beheer van de sjouw op zich heeft genomen. De reparatie was een flink karwei.

Zoals bekend zal zijn is een kauwtje een kleine soort kraai en is tijdens het broedseizoen altijd op zoek naar een goede nestgelegenheid. En, waarde lezer, die vindt hij in de tijdbal, oftewel de sjouw. De sjouw bestaat uit een holle bal die gevlochten is van riet. Het is voor de kauwtjes vrij gemakkelijk een gaatje in de rieten mand te maken. En dan kan het maken van het nest beginnen. De sjouw bevindt zich in ruststand op ca. 18 meter hoogte en wordt gehesen langs een lange paal. En dit is ideaal voor de kauwtjes, want zo kunnen ze ongehinderd hun gang gaan en hebben ze geen last van predatoren.

De gehele ruimte van de tijdbal wordt gebruikt voor nestmateriaal en u kunt zich voorstellen dat al dit spul, dat bestaat uit heel veel takken en andere rommel, een flink gewicht vertegenwoordigt. Zodanig zelfs dat het bijna niet meer mogelijk is om de bal zelfs nog te hijsen, waar de sjouw eigenlijk wel voor bedoeld is.

Dat gebeurde ook in het broedseizoen van vorig jaar 2021. Kauwtjes vonden het nodig de sjouw te 'kraken' om er een nest in te bouwen. Er moet dan natuurlijk wel actie worden ondernomen, maar we zijn dan ook wel weer zo, dat de broedende kauwtjes eerst met hun jongen moeten zijn uitgevlogen; tussentijds gaan we ze niet verjagen!

Als we de tijdbal eraf willen nemen, moet er een shovel achter het 'Ons Huis' langs rijden om de sjouw te strijken. Maar juist toen het broedseizoen voor de kauwtjes erop zat, werd het 'Ons Huis' verbouwd en stond het rondom in de bouwsteigers. Het werd pas eind augustus, toen de werkzaamheden afgelopen waren en de steigers waren opgeruimd. Toen duurde het weer enkele weken alvorens het loonbedrijf de tijd kon vinden om de sjouw te strijken en kon de bal worden afgenomen. En beste lezer, u wilt niet weten wat er aan nestmateriaal

in de bal aanwezig was. Er kwam ongeveer anderhalve groene vuilcontainer vol aan takkentroep en andere rommel uit tevoorschijn! Via internet hadden we een bedrijf gevonden in Elahuizen (Friesland) en zij werden bereid gevonden om de tijdbal weer geheel in te vlechten met wilgentenen. Zo ging dus de tijdbal in de herfst 2021 richting Friesland. Ze hebben daar heel veel verstand van het vlechten van eendenkorven, maar een sjouw hadden ze nog nooit gezien! Maar al gauw was hen onze bedoeling duidelijk.

De Sjouw bestaat uit een frame van stalen buizen en als eerste vonden ze dat er wat ribben bij gelast moesten worden om een steviger en hechter geheel te krijgen. Dit duurde de nodige tijd. Heel Nederland zat op dat moment op slot vanwege de corona-epidemie. Toen het moment was aangebroken om de bal in te gaan vlechten, kreeg de wilgentenenvlechter een zware vorm van corona (long covid) te verwerken. Ook dit leverde weer flinke vertraging op. Alvorens in te vlechten moeten wilgentenen eerst ca. veertien dagen weken om ze lekker soepel te maken. Dus zo eenvoudig is het ook allemaal weer niet en u begrijpt dat de weken wel ongemerkt voorbij vliegen! Zo werd het pas maart 2022 dat de sjouw eindelijk weer terugkwam op ons eiland. Hierna vonden ons algemeen bestuurslid J. van der Zee en ik het alsnog nodig om aan de binnenkant van de Sjouw een bekleding van muizengaas aan te brengen. Dit om het eventuele binnen dringen van kauwtjes uit te sluiten. Zodoende werd het uiteindelijk april 2022 voordat de Sjouw geheel gereed was om weer aangebracht te worden. Maar niet voordat we de bal ook nog eens geheel in zwarte teerverf hebben geverfd.

En beste lezer, op 26 april was de sjouw hijsklaar en werd de paal weer overeind gezet door een shovel van 'Loon- en grondverzetbedrijf Trip-Hek bv'. Behalve veel tijd heeft de reparatie ook de nodige euro'tjes gekost, maar een onzer donateurs heeft zich spontaan aangemeld en alle kosten voor zijn rekening genomen. Waarvan dus acte en onnodig te zeggen dat onze dank ervoor groot is

Mei 2022 / Jaap Smit – secretaris

Oud Terschellinger gedicht wederom gepubliceerd

In het verleden heeft SOS verschillende boekjes uitgegeven om de snel verdwijnende cultuur van het eiland vast te leggen. Ik noem o.a. “Terschelling” Vroeger’ en ook “Terschelling”. Danst’ en “Terschelling”. Zingt’. Zo is in het jaar 1981 het boekje “Terschelling, Rijmt en Dicht” bij Flevodruk Harlingen verschenen. Het boekje bevat gedichten, zowel in het Nederlands als ook in de drie Terschellinger dialecten en een ervan is opnieuw gepubliceerd.

Mijn verbazing was groot toen ik een mail ontving van uitgeverij Querido om uit het laatstgenoemde boekje een gedicht van de hand van Jo Smit te mogen herpubliceren. Jo Smit ontving van de gemeente Terschelling in 1973 de “Lutineprijs” voor zijn boek “Terschellinger Getij”.

Het gedicht, waar het in dit geval om gaat, is slechts een klein gedichtje en behandelt de snel verdwijnende streektaal, het Meslânzers.

Er staan bepaalde woorden en uitdrukkingen in die nu nog nauwelijks bekend zijn of worden begrepen. Toen ik dan ook vroeg of ze de strekking van het gedicht wel wisten en of alle woorden bekend waren, kreeg ik als antwoord dat

ze daarvoor een vertaler in de arm zouden nemen. Ik heb ze toen aangeboden om het gedicht voor hun te vertalen en uit te leggen in het Nederlands, wat graag werd geaccepteerd. Voor dit alles stond uiteindelijk wel een vergoeding tegenover, maar het is toch bijzonder dat na zoveel jaar een gedicht van een dichter van Terschelling door een gerenomeerde uitgeverij nog als actueel wordt beschouwd!

Het gedicht staat als volgt op bladzijde 77 van het boekje afgedrukt:

De Leste Taa

De leste Taa is heel lang geleden al geboren
Et duurt nyt lang, dan is i doad
Al heel lang geleden sòchten wi et leste toard
En atten wi de leste snút-en-oren.
Fan de eigen taal bin enkeld nòg de sporen,
Fòr et Meslânzers kwam et freemde woord
De leste taa is heel lang geleden al geboren
Et duurt nyt lang, dan is i doad.
Gin hartsys bin der meer te horen,
Et binne baby’s nou op mams hòr schoat;
Mèm leeft nyt meer; wy worre al te snoad,
Wat froeger wegbròcht waar wort nou ferloren:
De leste taa is heel lang geleden al geboren.

Vertaling:

De laatste Taa

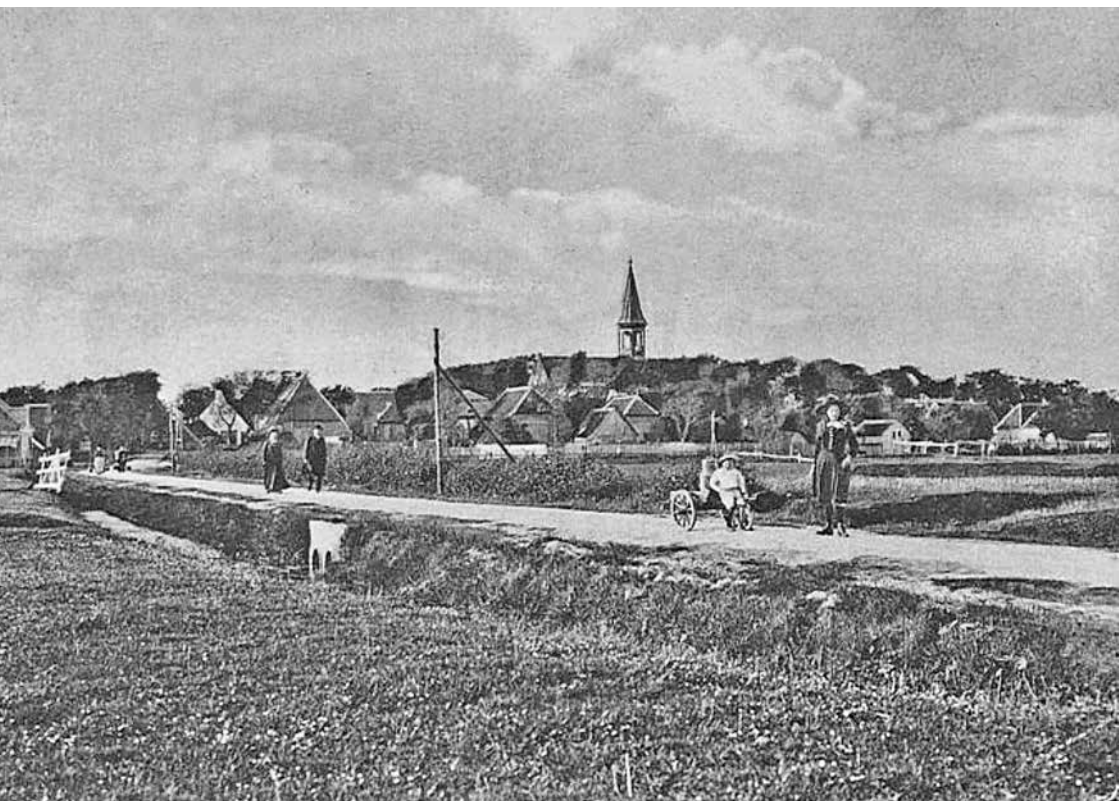
De laatste Taa (1) is heel lang geleden al geboren,
Het duurt niet lang, dan is hij dood.
Al heel lang geleden zochten wij naar het laatste ‘toard’ (2)
En aten wij de laatste maaltijd ‘Snút en Oren’ (3)
Van de eigen taal zijn slechts nog de sporen,
Voor het Midslander dialect kwam het vreemde woord
De laatste Taa is heel lang geleden al geboren.
Het duurt niet lang meer, dan is hij dood.
Geen kleine kinderen zijn er meer te horen,
Er zitten nu baby’s op moeders schoot.
Mèm (1) leeft niet meer; wij worden al te snugger,
Wat vroeger werd weggebracht wordt nu verloren,
De laatste Taa is heel lang geleden al geboren.

Gedicht van: Jo Smit. Vrij vertaald door J. A. Smit (secretaris SOS, geen familie)

1) Taa: vader, Mèm: moeder

2) Toard: Gedroogde koemest.

3) Snút en Oren: neus en oren van een varken als deel van de maaltijd.

*op de bres
voor een
bijzonder eiland!*

*U kunt ons helpen door
donateur te worden
voor minimaal € 17,50 per jaar*

